

כ"ד תשס"ח
18 מאי 2008

אל: רופאי המוסד

הנדון: קביעת דרגת נכות רפואית בגין סוכרת עם סיבוכים

סעיף ליקוי 4 דן במחלת הסוכרת, כאשר תתי-סעיפים 4 (6) ו-4 (7) דנים בסיבוכי הסוכרת.

לשון הסעיף:

4 (6) 'סוכרת אשר הופיעו בה אחד או יותר מן הסיבוכים הבאים (ללא קשר לצורת הטיפול):

- א. נזירופתיה סימפטומטית (תחושתית- מוטורית או אוטונומית);
 - ב. רטינופתיה סוכרתית (של הרקע - BDR, או משגשגת - PDR);
 - ג. פרוטאינוריה קבועה, או הוכחה היסטולוגית לנזירופתיה סוכרתית;
 - ד. מחלת כלי דם היקפיים
 - ה. מחלת כלי דם כליליים.
- 65% לא תיקבע נכות נפרדת לסיבוכים האמורים כל עוד החומרה של פגימה נפרדת הנובעת מהם לא עולה על 30%; עלתה על 30% - יש לקבוע נכות נפרדת נוספת בהתאם למבחנים ספציפיים"

סעיף 4 (6) קובע 65% נכות כאשר מופיע אחד מסיבוכי הסוכרת המוכרים, אך אין הוא מפרט מאיזו דרגת חומרה של כל סיבוכי יש לקבוע סעיף זה. כידוע, קיים טווח התבטאות של כל סיבוכי וסיבוכי, החל מהתבטאות קלה ביותר שאינה גורמת להפרעה תפקודית ועד לנכות קשה ביותר.

ב- 2005, גובשה הנחייה המגדירה מאיזו דרגת חומרה של סיבוכי סוכרת יש לקבוע סעיף ליקוי 4 (6).

חוזר זה בא להבהיר ולפרט ההנחיה.

ההנחיות נבדקו ואושרו בזמנו ע"י הלשכה המשפטית וכעת נבדקו שוב ואושרו.

ככלל, סעיף 4 (6) יקבע רק כאשר קיימת סוכרת עם סיבוכ אחד או יותר והסיבוכ הוא בדרגת חומרה המקנה 30% נכות לפחות.

להלן הפירוט:

1. **סיבוכי הסוכרת הנדונים הם:**

- א. נזירופתיה סימפטומטית.
- ב. רטינופתיה סוכרתית.
- ג. פרוטאינוריה קבועה או הוכחה היסטולוגית לנזירופתיה סוכרתית.
- ד. מחלת כלי דם היקפיים.
- ה. מחלת כלי דם כליליים.

ככלל, לגבי כל אחד מהסיבוכים הללו, קיים סעיף ליקוי נפרד בספר הליקויים. כאשר קיים סיבוכ אחד או יותר, יש לבדוק תחילה מה דרגת הנכות המתאימה לחומרת הסיבוכי בספר הליקויים.

אם דרגת הנכות בגין הסיבוך היא פחותה מ- 30% אין לקבוע לתובע סעיף 4 (6), על אף שקיימת סוכרת עם סיבוכים, זאת כאמור משום שדרגת הסיבוך אינה מצדיקה קביעת סעיף ליקוי זה.

להלן הפירוט :

א. בניורופטיה סימפטומטית :

יש לקבוע דרגת הנכות בהתבסס על בדיקה קלינית, EMG וכו'.

דרגת הנכות נקבעת לפי סעיף 29 (6).

בניורופטיה בדרגת חומרה פחותה מ- 30% יש לקבוע נכות לפי : בניורופטיה קלה - 29 (6) I - 0%, בניורופטיה בינונית - 29 (6) II - 10%. אין לקבוע סעיף 4 (6). יש לקבוע בנפרד על פי סעיף 4 (1-5) עבור הסוכרת וסעיף 29 (6) I-II עבור הניורופטיה.

בניורופטיה בדרגת חומרה של 30% : (המתאימה לסעיף 29 (6) III) יש לקבוע נכות כוללת עבור סוכרת עם סיבוכים לפי 4 (6). אין לקבוע לקבוע סעיף נפרד עבור הניורופטיה.

בניורופטיה בדרגת חומרה מעל 30% (העונה להגדרת סעיף 29 (6) IV 50%) : יש לקבוע סעיף 4 (6) עבור סוכרת עם סיבוכים + 50% לפי 29 (6) IV עבור בניורופטיה בחישוב משוקלל.

ב. רטינופטיה :

הפגיעה העקרית היא בכושר הראייה, יש לקבוע דרגת הנכות לפי הפגיעה בכושר הראייה (סעיף 52 (1)).

רטינופטיה בדרגת חומרה פחותה מ- 30% :

דוגמא : רטינופטיה על הרקע (BDR) וחדות ראייה 6/9 :

דרגת הנכות : 52 (1) 2 ב' - 0% לכן : למרות שלתובע יש רטינופטיה, אין לקבוע לו סעיף 4 (6).

יש לקבוע סעיף נפרד עבור הסוכרת עצמה מבין הסעיפים 4 (1-5), ועבור הרטינופטיה : 52 (1) 2 ב'.

רטינופטיה בדרגת חומרה של 30% :

דוגמא : רטינופטיה בשתי העיניים עם פגיעה בחדות הראייה כתוצאה מהרטינופטיה - בעין אחת 6/15 ובשנייה 6/60. הנכות לפי סעיף 52 (1) 7 ד היא 30%. לכן יש לקבוע לתובע דרגת נכות לפי סעיף 4 (6).

אין לקבוע נכות נוספת (בשיעור 30%) עבור הרטינופטיה.

רטינופטיה בדרגת חומרה גבוהה מ- 30% : דוגמא : רטינופטיה שגרמה לפגיעה קשה בראייה : עין אחת 1/60 ועין שנייה 6/24 : הנכות לפי 52 (1) 9 ה - 50%. יש לקבוע סעיף 4 (6) עבור סוכרת עם סיבוכים + 50% (בחישוב משוקלל) עבור הרטינופטיה.

ג. פרוטנוריה/ נפרופטיה סוכרתית :

הנכות נקבעת לפי סעיפים 22 (6) ו- 22 (7).

כאשר דרגת הפרוטנוריה מתאימה לסעיפים 22 (6) (א), 22 (ב) או 22 (א) אין לקבוע סעיף ליקוי 4 (6) עבור הסוכרת.

הנכות תקבע לפי: עבור הסוכרת: סעיף 4 (1-5). עבור הנפרופטיה: סעיף 22 (6) (א)-(ב) או 22 (7) (א) בחישוב משוקלל.

כאשר דרגת הנכות בשל הנפרופטיה מתאימה לסעיף 22 (7) (ב) יש לקבוע דרגת נכות כוללת עבור הסוכרת עם הסיבוך של נפרופטיה בשיעור 65% לפי סעיף ליקוי 4 (6).

כאשר דרגת הנכות בשל הנפרופטיה עולה על 30%: יש לקבוע עבור הסוכרת עם סיבוכים 4(6) + עבור הנפרופטיה הסעיף המתאים בחישוב המשוקלל.

ד. במחלת כלי דם היקפיים (PVD=) משנית לסוכרת:

הנכות נקבעת לפי סעיף 11 (2).

כאשר דרגת החומרה של מחלת כלי הדם ההיקפיים נמוכה מ- 30% - יש לקבוע:

עבור הסוכרת: סעיף 4 (1-5) ובנפרד עבור מחלת כלי הדם ההיקפיים: סעיף 11 (2) (א)-(ג).

כאשר דרגת החומרה של מחלת כלי הדם ההיקפיים בדרגת חומרה של 30% (מתאימה לסעיף 11 (2) (ד)-(ה) יש לקבוע על פי סעיף 4 (6).

כאשר דרגת החומרה של מחלת כלי הדם ההיקפיים עולה על 30% יש לקבוע עבור סוכרת עם סיבוכים: 4 (6) ובנוסף עבור מחלת כלי הדם ההיקפיים: סעיף 11 (2) (ו)-(ז) בחישוב משוקלל.

ה. במחלת כלי דם כליליים:

ראשית על הרופא להיות משוכנע כי מחלת לב הכלילית היא אכן סיבוך של הסוכרת.

אם כן, יש להעריך חומרת הנכות לפי סעיף ליקוי 9 (2).

א. כאשר מחלת לב הכלילית מתאימה לדרגת נכות 9 (2) (א) - 25%, יש לקבוע סעיף 4 (1-5) עבור הסוכרת + סעיף 9 (2) (א) עבור מחלת הלב הכלילית בחישוב משוקלל. אין לקבוע סעיף 4 (6) עבור סוכרת עם סיבוכים.

ב. במחלת לב כלילית המתאימה לדרגת נכות 9 (2) (ב) או (ג) - יש לקבוע סעיף 4 (6) עבור סוכרת עם סיבוכים ובנוסף סעיף 9 (2) (ב) או (ג) עבור מחלת לב הכלילית בחישוב משוקלל.

2. יש לשים לב כי בחלק מהסיבוכים הללו המהלך עשוי להיות של הטבה עם טיפול: כגון רטינופטיה סוכרתית או במחלת לב כלילית. לפיכך יש לשקול, במקרים בהם צפוי שיפור, להמליץ על דיון מחדש לאחר פרק זמן מסוים.

ב ב ר כ ה ,

ד"ר מריו סקולסקי
המנהל הרפואי

doc\חוזרים\קביעת דרגת נכות רפואית בגין סוכרת עם סיבוכים.doc

